

В. № ММ-34
08.06.2017г.

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“ в професионално направление 6.1, Растениевъдство, научна специалност „Овощарство“ - 04.01.15, обявен в ДВ бр. 19 от 28.02.2017 г. с кандидат доц. дн СТЕФАН ИВАНОВ ГАНДЕВ от Институт по овощарство - Пловдив.

Член на научното жури: проф. д-р Люляна Иванова Събева от Опитна станция по кайсията и земеделието - Силистра ДП, определена съгласно Заповед № НП-07-30 / 28.04.2017 г. на Председателя на Селскостопанска Академия.

Документите по конкурса са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и изискванията на Правилника на ССА.

I. Кратки данни за кандидата

Стефан Иванов Гандев е завършил висше образование през 1987 г. в Аграрен Университет - Пловдив, специалност „Лозаро-градинарство“.

Научната си кариера започва през 1988 г. като асистент в Институт по овощарство - Пловдив. През 2000 г. защитава докторска дисертация на тема „Изследвания върху репродуктивните прояви на крушата (*Prunus communis* L.)“, а през 2012 г. е хабилитиран като доцент. През 2015 г. на доц. Стефан Гандев е присъдена научната степен „Доктор на науките“ за защитен дисертационен труд на тема „Подобряване на ореховото производство-размножаване, сортоизучаване и отглеждане“.

Целият научно-изследователски стаж на кандидата преминава в Институт по овощарство - Пловдив, на който от 2012 г. досега е Директор, член на НС и ръководител на секция от 2015 г.

Ползва английски и руски език

Доц. дн Стефан Гандев членува в Международна научна организация (ISHS) и НТС на специалистите по земеделие.

Показател за кариерното развитие на доц. дн Стефан Гандев е още и избирането му за:

- член на Консултативния съвет по овощарство към Министъра на земеделието и храните;

- член на Управителния съвет на ССА;

- представител на България в Съвета на Международната организация по градинарство;

- участва в експертни комисии по „Семкови и костилкови плодове“ и „Генетични ресурси при растенията“ към Международната организация по градинарска наука.

III. Научна и научно-приложна продукция

В конкурса за избор на академичната длъжност „професор“ кандидата участва с обща научна продукция от 56 броя публикации:

- Афтореферат за присъждане на научната степен „доктор на науките“ - 1 бр.

- в наши и международни списания с общ сбор от импакт фактор (Web of Science) и импакт ранг (SCOPUS) - 4.581 - 11 бр.
- в международни списания - 1 бр.
- в български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация - 1 бр.3
- доклади, публикувани в сборници от международни форуми - 2 бр.
- доклади, публикувани в сборник от национални научни форуми - 1 бр.
- публикации в раздели в монографии - 10 бр.
- в раздели в книги, отпечатани в чужбина - 1 бр.
- доклади на международни форуми, публикувани в резюме -1 бр.
- научно-популярни статии - 14 бр.
- технологии - 1 бр.

В 15 броя (36.58%) от представените за рецензиране научни трудове кандидатът е самостоятелен автор, първи е в 9 (21.95%), втори - в 12 (29.26%), трети и следващ автор - в 5 (12.19%).

Представените разделителни протоколи показват, че в 57% от колективните трудове делът му е преобладаващ 70-50%.

Доц. дн Гандев участва в колектив в написване на „Технология за отглеждане на орех (*Juglans regia* L.)“.

Съавтор е в селектирането на ореховия сорт „Васден“.

За периода на научно-изследователската си дейност доц. дн Стефан Гандев е участвал в разработването на 12 научноизследователски проекти финансирани от ССА. На 7 от тях е ръководител, а в 5 е изпълнител. Активно участва като изпълнител и в 3 проекта с международно финансиране. Други 2 проекта са свързани с научното обслужване, целево финансирани от МЗХ и 1 по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

В материалите по конкурса е представен списък, съдържащ общо 113 цитирания. В документацията са приложени 27 източника, в които са фиксирани 43 броя цитирания, 41 от които в чужди научни издания, 1 бр. в дисертация и 1 бр. в книга.

IV. Научно-изследователска дейност

Основните направления в изследователската работа на доц. дн Гандев са свързани основно с овощните видове орех и ябълка и правят силно впечатление с многостранните си аспекти.

- Икономически анализ на актуалното състояние на овощарството в страната и са посочени пътищата за преодоляване на съществуващите проблеми;
- Проучване на иновационни методи за размножаване на орех - топъл калус, епикотилно присаждане и *in vitro* микроразмножаване;
- Агробиологични и агротехнически проучвания, системи за формиране и резитба, оценка на вегетативни и репродуктивни прояви на местни и интродуцирани сортове;
- Правени са проучвания и при други овощни видове - череша, круша, бадем, лешник, както и лекарствения вид *Ginkgo biloba* L.

Резултатите от научно-изследователската дейност приемам като съществени, доказани и приложими. Смятам за особено интересни и стойностни приносите свързани със:

- Определяне на основните критерии при оценката на орехови сортове, подходящи за отглеждане в условията на България. При избора на сортове предимство се дава на тези с умерен растеж, късен цъфтеж, ранно и латерално плододаване, висок добив, светла и охранена ядка с тегло 7-8 g, висока зимна устойчивост на плодните пъпки, устойчивост или толерантност на бактериоза (*Xanthomonas campestris* pv. *juglandis*) и (*Gnomonia leptostyla* /Fr./Ces. et de Not.) и получаването на качествено орехово масло;
- Доказана е възможността за размножаване на ореха по метода топъл калус в инсталация с водно отопление, при който е отчетен висок процент на прихващане - 83,1%;
- Сравнена е ефективността на новите методи за размножаване на ореха - топъл калус и епикотилно присаждане. Направено е заключение, че и двете техники за размножаване на ореха осигуряват получаването на висок процент успешно размножени растения и са подходящи за практиката.
- Индуцирана е калусна тъкан *in vitro* от различни растителни експланти на обикновения орех и получените резултати са основа при разработването на технология за производство на орехов посадъчен материал, посредством *in vitro* микроразмножаване.
- Изследвани са физико-химичните характеристики на ореховите масла в зависимост от възрастта на плододаващата дървесина и фенолното съдържание на унгарски и български орехови сортове.
- Разработена е „Технология за отглеждане на орех (*Juglans regia* L.)“;
- Проучена е архитектурата на ябълкови хибридни растения, подходящи за естествено формиране на дърветата по системите „вретено“ и „Солак“.

V. Забележки и въпроси

При запознаването с научните трудове прави впечатление за дублиране на публикациите с №№ 29, 34 и 38, отнасящо се до съдържанието за ябълката.

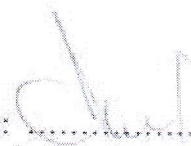
Относно публикациите №№ 34 и 35: тъй като под заглавията и в съдържанието на монографията не е изписано името на доц. дн Гандев поставям авторството му в групата „втори автор“, както е изписано на челната страница.

Въпрос: През последните години в Силистренски регион, възползвайки се от възможностите на европейските програми много земеделски стопани създадоха орехови насаждения основно с турските сортове „Шебин“ и „Беличик“. Прави впечатление факта, че ореховите дръвчета закупени от Турция започнаха да загиват още през първата и следващите две-три години след засаждането. Не се оправдаха и очакванията на земеделците за силно рекламираната икономическа изгода при отглеждането на посочените сортове заради тяхната скороплодност (от 3^{-та} и 4^{-та} година след засаждането). Можем ли да търсим обяснение на проблема с разлика в почвено-климатичните условия на двата региона (Североизточна България и областите около Мраморно море, където тези сортове са райониранни за Турция) или проблемът да е свързан основно с некачествен посадъчен материал?

VI. Заключение:

Въз основа на направения анализ на научната и научно-приложната дейност на кандидата, както и неговият богат и многостранен опит в областта на овощарството, считам че доц. дн Стефан Иванов Гандев отговаря в максимална степен на критериите, регламентирани от ЗРАСРБ и Правилника на ССА за неговото приложение. Това ми дава основание да оценя ПОЛОЖИТЕЛНО цялостната му дейност. Позволявам си също да предложа на почитаемите членове на научното жури да гласуват положително, а Научния съвет на Институт по овощарство-Пловдив да избере доц. дн Стефан Иванов Гандев за академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 6.1. Растениевъдство, научна специалност „Овощарство“.

Дата: 07.06.2017 г.
гр. Силистра

Подпис:
/проф. д-р Люляна Иванова/